

Παίρνει ξανά τα πάνω της η ελληνική παραγωγή σιτηρών

Θετικές οι προβλέψεις και για την ΕΕ

του Γιάννη Τσιφόρου

Μετά την οριακή βελτίωση της περιόδου 2023/2024, η χρησιμοποιούμενη παραγωγή σιτηρών στην ΕΕ κατά την τρέχουσα εμπορική περίοδο, σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προβλέπεται να ανέλθει σε 278,2 εκατ. τόνους, παρουσιάζοντας αισθητή άνοδο (+3,1%). Η άνοδος αυτή αποδίδεται κυρίως στην ενίσχυση της παραγωγής στον αραβόσιτο, στο κριθάρι και στη βρώμη, ενώ αντίθετα μείωση αναμένεται στο μαλακό και το σκληρό σιτάρι. Εντούτοις, το προβλεπόμενο επίπεδο παραγωγής σιτη-

ρών παραμένει σημαντικά χαμηλότερο από την επίδοση της περιόδου 2021/2022 (-5%), ενώ υπολείπεται του μέσου όρου της προηγούμενης πενταετίας (-1%).

Οι εισαγωγές σιτηρών στην ΕΕ προβλέπεται την περίοδο 2024/2025 να περιοριστούν σε 27,6 εκατ. τόνους, σημειώνοντας πτώση ως προς την προηγούμενη (-13,7%) και ακόμα μεγαλύτερη σε σύγκριση με την περίοδο 2022/2023, κατά την οποία είχαν υπερβεί το επίπεδο των 40 εκατ. τόνων. Το μεγαλύτερο μέρος των εισαγόμενων προϊόντων αφορά τον αραβόσιτο (17,4 εκατ. τόνους την περίοδο 2024/2025), με κυριότερο προμηθευτή την Ουκρανία, η οποία στο διάστημα Ιου-

Προβλέψεις παραγωγής σιτηρών στην ΕΕ (2021/2022-2024/2025, σε κιλ. τόνους)

	2024/2025**	2023/2024*	2022/2023	2021/2022	Μεταβολή (%)	
					24/25-23/24	23/24-22/23
Μαλακό σιτάρι	120.240	125.529	125.815	129.009	-4,2	-0,2
Αραβόσιτος	68.551	62.709	53.116	73.193	9,3	18,1
Κριθάρι	53.868	47.463	51.420	51.443	13,5	-7,7
Σίκαλη	7.580	7.400	7.285	7.773	2,4	1,6
Βρώμη	7.083	5.856	7.360	7.399	20,9	-20,4
Σκληρό σιτάρι	6.829	6.988	7.464	8.079	-2,3	-6,4
Λοιπά σιτάρια	14.088	13.954	14.252	15.871	1,0	-2,1
ΣΥΝΟΛΟ	278.239	269.898	266.712	292.767	3,1	1,2

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (DG-Agr, EU Cereals market situation, 30/5/2024). (***) Πρόβλεψη, (**) Εκτίμηση

Προβλέψεις προσφοράς και ζήτησης σιτηρών στην ΕΕ (2022/2023-2024/2025, σε κιλ. τόνους)

	2024/2025**	2023/2024*	2022/2023	Μεταβολή (%)	
				24/25-23/24	23/24-22/23
Αποθέματα αρχής	49.466	51.311	47.036	-3,6	9,1
Παραγωγή	278.239	269.898	266.712	3,1	1,2
Εισαγωγές	27.636	32.010	40.128	-13,7	-20,2
Προσφορά	355.341	353.219	353.876	0,6	-0,2
Κατανάλωση	257.139	256.965	254.614	0,1	0,9
Εξαγωγές	47.362	46.788	47.951	1,2	-2,4
Τελική χρήση	304.501	303.753	302.565	0,2	0,4
Αποθέματα τέλους	50.840	49.466	51.311	2,8	-3,6

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (DG-Agr, EU Cereals balance sheet, 30/5/2024). (***) Πρόβλεψη, (**) Εκτίμηση

Εγχώρια χρησιμοποιούμενη παραγωγή σιτηρών (2019-2024, σε κιλ. τόνους)

	2024**	2023*	2022	2021	2020	2019	Μεταβολή (%)	
							2024/2023	2023/2022
Αραβόσιτος	1.271	1.007	1.335	1.345	1.173	1.228	26,3	-24,6
Σκληρό σιτάρι	518	529	931	872	785	677	-2,0	-43,2
Κριθάρι	284	247	321	327	395	363	14,6	-22,8
Μαλακό σιτάρι	248	244	261	276	299	293	1,8	-6,5
Βρώμη	77	71	61	83	77	78	9,0	16,9
Σίκαλη	15	16	16	17	17	17	-3,8	-1,0
Λοιπά σιτάρια	41	38	42	46	49	45	7,9	-9,5
ΣΥΝΟΛΟ	2.455	2.151	2.966	2.966	2.796	2.703	14,1	-27,5

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (DG-Agr, Usable production of cereals, 30/5/2024). (***) Πρόβλεψη, (**) Εκτίμηση

λίου 2023-Μαρτίου 2024 κάλυψε ήδη το μεγαλύτερο μέρος του όγκου (65%), με δεύτερη στη σειρά τη Βραζιλία (20%).

Σύμφωνα, ωστόσο, με τις τελευταίες εκτιμήσεις του Διεθνούς Συμβουλίου Δημητριακών (International Grains Council-IGC), τα αποθέματα αραβόσιτου στην Ουκρανία περιορίζονται, ενώ έντονη μείωση προβλέπεται στις εξαγωγές του προϊόντος, ο όγκος των οποίων αναμένεται την περίοδο 2024/2025 να μειωθεί σε 20,5 εκατ. τόνους (-18,7%).

Πτώση, εξάλλου, αναμένεται στις εξαγωγές αραβόσιτου από την Αργεντινή και τη Βραζιλία, ενώ γενικότερα δυσκολίες θα αντιμετωπίσει η προμήθεια σιτηρών από τη Ρωσία, κυρίως εξαιτίας της πρόσφατης απόφασης επιβολής υψηλότερων δασμών εκ μέρους της ΕΕ, που θα τεθούν σε ισχύ από την 1η Ιουλίου του τρέχοντος έτους.

Οι εισαγωγές μαλακού σίτου στην ΕΕ θα κυμανθούν την περίοδο 2024/2025 σε πολύ χαμηλότερο επίπεδο (5 εκατ. τόνοι, έναντι των 9,5 εκατ. τόνων της περιόδου 2023/2024), ενώ αντίθετα σημαντική άνοδος προβλέπεται στις εισαγωγές σκληρού σίτου, κυρίως εξαιτίας της πτώσης της παραγωγής στην Ιταλία (-9%) και, δευτερευόντως, στη Γαλλία.

Σημειώνεται ότι οι εισαγωγές σκληρού σίτου στην ΕΕ αναμένεται την περίοδο 2024/2025 να ανέλθουν σε 3 εκατ. τόνους (+13,4%), με κυριότερο προμηθευτή την Τουρκία, η οποία στο διάστημα Ιουλίου 2023-Μαρτίου 2024 κάλυψε το μεγαλύτερο μέρος του όγκου (33%), ακολουθού-

Η ΑΝΟΔΟΣ της εγχώριας παραγωγής θα προέλθει κυρίως από την αναμενόμενη αύξηση του όγκου στον αραβόσιτο, στο κριθάρι και στη βρώμη, σε αντίθεση με τη μείωσή του στο σκληρό σιτάρι και στη σίκαλη

μεν από τη Ρωσία (21%) και τον Καναδά (21%). Οι εξαγωγές σιτηρών της ΕΕ προς τρίτες χώρες, μετά τη μείωση της προηγούμενης περιόδου (-2,4%), προβλέπεται στην τρέχουσα περίοδο να ανέλθουν σε 47,36 εκατ. τόνους (+1,2%), το μεγαλύτερο μέρος των οποίων αναφέρεται στο μαλακό σιτάρι (31,1 εκατ. τόνοι, -1,1%) και, δευτερευόντως, στο κριθάρι (10,3 εκατ. τόνοι, +8,5%).

Οριακή, εξάλλου, παραμένει η μεταβολή στην κατανάλωση σιτηρών, που αναμένεται να κυμανθεί σε περίπου 257 εκατ. τόνους (+0,1%), το μεγαλύτερο μέρος της οποίας θα εξακολουθήσει να χρησιμοποιείται στην παρασκευή ζωοτροφών (61%), ενώ μικρότερα μερίδια θα αναλογούν στην ανθρώπινη κατανάλωση (23%) και στις βιομηχανικές χρήσεις (12%).

Γενικότερα, πάντως, οι τιμές των σιτηρών στην ΕΕ συνεχίζουν να μειώνονται, ευρισκόμενες προς το παρόν σε επίπεδο

χαμηλότερο του μέσου όρου της προηγούμενης πενταετίας. Η εξέλιξη αυτή, όπως επισημαίνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην τελευταία βραχυπρόθεσμη έκθεσή της (Short-term outlook, Spring 2024), σε συνδυασμό με τη διατήρηση του κόστους των γεωργικών εισροών σε υψηλό επίπεδο, αναμένεται να ασκήσει πίεση στο εισόδημα των παραγωγών.

Ανάκαμψη προβλέπεται στην παραγωγή της Ελλάδας

Η εγχώρια παραγωγή σιτηρών, μετά την έντονη μείωσή της κατά τη διάρκεια του 2023, αναμένεται το 2024 να ανέλθει σε 2,4 εκατ. τόνους, παρουσιάζοντας σημαντική άνοδο (+14%), αν και θα εξακολουθήσει να υπολείπεται αισθητά από τον μέσο όρο της πενταετίας 2019-2023 (-9,6%). Η άνοδος αυτή θα προέλθει κυρίως από την αναμενόμενη αύξηση του όγκου στον αραβόσιτο, στο κριθάρι και στη βρώμη, σε αντίθεση με τη μείωσή του στο σκληρό σιτάρι και στη σίκαλη.

Σημαντική η μείωση των τιμών στον αραβόσιτο

Η προσφορά σπερμάτων αραβόσιτου στην εγχώρια αγορά, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων χρησιμοποιείται στην παρασκευή ζωοτροφών (90% και πλέον), περιορίστηκε το 2023 σε 1,5 εκατ. τόνους, μέγεθος σημαντικά μειωμένο ως προς το προηγούμενο έτος (-21%).

Στην πτώση αυτή, πέραν της μειωμένης παραγωγής, συνέβαλαν οι μειωμένες εισαγωγές, οι οποίες περιορίστηκαν το

2023 σε 496.000 τόνους, παρουσιάζοντας πτώση ως προς τον όγκο (-13%) και ακόμα μεγαλύτερη ως προς την αξία (-33%) λόγω της μείωσης της μέσης τιμής εισαγωγής σε 250 ευρώ/τόνο (-24%).

Κυριότερος προμηθευτής αραβόσιτου στην Ελλάδα ήταν η Ουκρανία, καλύπτοντας το 2023 το μεγαλύτερο μέρος του όγκου (35%) με μέση τιμή εισαγωγής αισθητά χαμηλότερη του μέσου όρου (239 ευρώ/τόνο). Ακολούθησε η Βουλγαρία, με μείωση της ποσότητας και υψηλότερη μέση τιμή εισαγωγής (262 ευρώ/τόνο), ενώ άνοδο σημείωσαν οι εισαγωγές από τη Ρωσία (97.000 τόνοι), με τιμή εισαγωγής κάπως μεγαλύτερη του μέσου όρου (253 ευρώ/τόνο).

Μειωμένη, πάντως, ήταν η κατανάλωση αραβόσιτου, η οποία περιορίστηκε το 2023 σε 1,5 εκατ. τόνους (-21%). Οι προοπτικές στη διάρκεια του τρέχοντος έτους φαίνονται, προς το παρόν, θετικές, ευνοούμενες από την αναμενόμενη άνοδο της παραγωγής.

Ωστόσο, οι τιμές του προϊόντος παραμένουν, προς το παρόν, χαμηλές. Ήδη, στο πρώτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους, οι εισαγωγές αραβόσιτου στην Ελλάδα κυμάνθηκαν σχεδόν στο ίδιο επίπεδο με το αντίστοιχο του 2023, αλλά με μέση τιμή εισαγωγής (202 ευρώ/τόνο) ιδιαίτερα μειωμένη (296 ευρώ/τόνο).

Σύμφωνα, εξάλλου, με πρόσφατες εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (7/6/2024), η μέση τιμή εξαγωγής αραβόσιτου ζωτοτροφής (Fob, Μαύρη Θάλα-

σα), αν και ανήλθε στις αρχές Ιουνίου του 2024 σε 186 ευρώ/τόνο, παραμένει αισθητά χαμηλότερη από την αντίστοιχη του 2023 (201 ευρώ/τόνο).

Άνοδος εισαγωγών και χαμηλή αυτάρκεια στο μαλακό σιτάρι

Η μείωση της εγχώριας παραγωγής μαλακού σίτου συνοδεύτηκε με άνοδο των εισαγωγών που ανήλθαν το 2023 σε 893.000 τόνους (+6,6%) και με πτώση του βαθμού αυτάρκειας του προϊόντος (22% το 2023).

Ωστόσο, η αξία εισαγωγών του προϊόντος μειώθηκε ως προς το προηγούμενο έτος σε 242 εκατ. ευρώ (-22%) λόγω της πτώσης της μέσης τιμής εισαγωγής σε 271 ευρώ/τόνο (-27%). Η Ουκρανία αποτέλεσε τον κυριότερο προμηθευτή, αυξάνοντας το μεριδίό της (35% του όγκου), με μέση τιμή εισαγωγής (242 ευρώ/τόνο) αισθητά χαμηλότερη του μέσου όρου.

Ακολούθησαν πέντε κατά σειρά χώρες (Βουλγαρία, Ρωσία, Μολδαβία, Καζακστάν, Ρουμανία), με άνοδο των μεριδίων της Ρωσίας και της Μολδαβίας και με μειωμένη τη συμμετοχή της Βουλγαρίας.

Σημειώνεται, επίσης, η αισθητή άνοδος στην εγχώρια κατανάλωση του προϊόντος (+3,1% το 2023), ευνοούμενη και από τη μείωση των τιμών. Η εγχώρια παραγωγή μαλακού σίτου αναμένεται το 2024 να κυμανθεί σχεδόν στο ίδιο επίπεδο με το προηγούμενο έτος (248.000 τόνοι) και, όπως φαίνεται, οι εισαγωγές θα καλύψουν εκ νέου το μεγαλύτερο μέρος των αναγκών (80%).

Ήδη, στο πρώτο τρίμηνο του 2024, σε σύγκριση με το αντίστοιχο του 2023, οι εισαγωγές του προϊόντος στην Ελλάδα ανήλθαν σε 227.000 τόνους (+11%), με μέση τιμή εισαγωγής (243 ευρώ/τόνο) σημαντικά μειωμένη (-26%).

Θετικές οι προοπτικές εξαγωγών στο σκληρό σιτάρι

Η εγχώρια παραγωγή σκληρού σίτου περιορίστηκε το 2023 σε 529.000 τόνους λόγω των δυσμενών καιρικών συνθηκών, αλλά η ποιότητα των σπερμάτων ήταν βελτιωμένη σε σύγκριση με εκείνη του προηγούμενου έτους, με συνέπεια την ενίσχυση του όγκου εξαγωγών, που ανήλθε σε 468.000 τόνους (+21%).

Ωστόσο, η μέση τιμή εξαγωγής περιορίστηκε σε 353 ευρώ/τόνο, έναντι της πολύ υψηλότερης του 2022 (491 ευρώ/τόνο). Η Ιταλία αποτέλεσε εκ νέου τον κυριότερο προορισμό, καλύπτοντας το μεγαλύτερο μέρος (79% του όγκου), με δεύτερη στη σειρά την Τυνησία (10%), αλλά με μέση τιμή εξαγωγής υψηλότερη του μέσου όρου (361 ευρώ/τόνο).

Σημαντικές, πάντως, ήταν οι εισαγωγές σκληρού σίτου στην Ελλάδα, που ανήλθαν το 2023 σε 141.000 τόνους (+57%), με κυριότερους προμηθευτές τη Βουλγαρία (45% του όγκου) και την Τουρκία (24%) και μέση τιμή εισαγωγής (370 ευρώ/τόνο) κάπως υψηλότερη της αντίστοιχης εξαγωγικής τιμής.

Οι προοπτικές στις ελληνικές εξαγωγές σκληρού σίτου φαίνονται, προς το παρόν, θετικές, κυρίως εξαιτίας της αναμενόμενης μείωσης της παραγωγής του προϊόντος το 2024 στις δύο σημαντικότερες παραγωγικές χώρες της ΕΕ, ιδιαίτερα στην Ιταλία (-9,2%) και δευτερευόντως στη Γαλλία (-2%).

Ήδη, στο πρώτο τρίμηνο του 2024 σε σύγκριση με το αντίστοιχο του προηγούμενου έτους, οι ελληνικές εξαγωγές σκληρού σίτου ανήλθαν σε 114.000 τόνους, αξίας 40 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας έντονη άνοδο ως προς τον όγκο (+68%) και την αξία (+51%), με μέση τιμή εξαγωγής εκτιμώμενη σε 350 ευρώ/τόνο.

Εγχώρια παραγωγή και κατανάλωση αραβόσιτου (2019-2023 σε κιλ. τόνους)

	2023	2022	2021	2020	2019	Μεταβολή (%)	
						2023/2022	2022/2021
Παραγωγή	1.007	1.335	1.345	1.173	1.228	-24,6	-0,7
Εισαγωγές	496	568	541	629	756	-12,6	5,0
Προσφορά	1.503	1.903	1.885	1.802	1.985	-21,0	0,9
Εξαγωγές	12	14	11	6	4	-12,8	27,1
Κατανάλωση	1.491	1.889	1.874	1.796	1.981	-21,1	0,8

Πηγές: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Usable production, 30/5/2024, Access2Markets 15/4/2024, HS Code: 100590)

Εγχώρια παραγωγή και κατανάλωση μαλακού σίτου (2019-2023 σε κιλ. τόνους)

	2023	2022	2021	2020	2019	Μεταβολή (%)	
						2023/2022	2022/2021
Παραγωγή	244	261	276	299	293	-6,5	-5,6
Εισαγωγές	893	837	858	717	859	6,6	-2,4
Εξαγωγές	32	27	5	19	1	18,8	442,1
Κατανάλωση	1.104	1.071	1.129	997	1.151	3,1	-5,1
Αυτάρκεια (%)	22,1	24,4	24,5	30,0	25,4		

Πηγές: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Usable production, 30/5/2024, Access2Markets 15/4/2024, HS Code: 100199)

Εγχώρια παραγωγή και κατανάλωση σκληρού σίτου (2019-2023 σε κιλ. τόνους)

	2023	2022	2021	2020	2019	Μεταβολή (%)	
						2023/2022	2022/2021
Παραγωγή	529	931	872	785	677	-43,2	6,8
Εισαγωγές	141	90	126	105	95	57,4	-28,8
Εξαγωγές	468	386	521	260	269	21,3	-25,9
Κατανάλωση	201	634	476	631	503	-68,2	33,1

Πηγές: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Usable production, 30/5/2024, Access2Markets 15/4/2024, HS Code: 100119)